

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 30 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. septembra 1909.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Kako naj naše hranilnice pospešujejo varčevanje? Gospodarski in socialni pomen kmetijskih zadrug v Nemčiji. Razuman gospodar mora prije svega na svom posjedu osigurati svoj opstanak. Vestnik Zadružne zveze. Zadružni pregled. Vprašanja in odgovori. Gospodarske drobtine. Občni zbori. Bilance. Pregled poslovanja hranilnic in posojilnic.

Kako naj naše hranilnice pospešujejo varčevanje?

Hvala Bogu, število hranilnic in posojilnic na Slovenskem je zelo naraslo. Ne bo dolgo, da bo vsaka slovenska župnija imela lastno hranilnico. Gotovo je, da so hranilnice velika dobrota za ljudstvo. Ljudem se da prilika, da na lahek način obrestonosno nalože svoje odvišne novce. Na tisoče in tisoče ljudi ima svoje hranilne vloge, katerih bi ne imeli, ako bi ne bilo hranilnic.

Tudi preje je marsikdo svoj denar spravil v skrinjo doma, a prišla je nedelja, kaka veselica, bil je semenj, in denar ni imel obstanka v škrinji. Kar se je s trudom prihranilo, se je ob takih prilikah zapravilo.

Sedaj je drugače. V župniji je hranilnica, za uradni dan se ve. Kadar je kaj evenka, ga ne hrani doma, ampak hitro v hranilnico z njim! Tu dobiš hranilno knjižico, katero hraniš. Kadar imaš zopet kak novce odveč, le zopet ga hitro naloži.

Kakor hitro ima mlad človek hranilno knjižico, takoj dobi večje veselje za varčevanje. In ko vidi, da se z novimi vlogami in pripisanimi obrestmi množi kapital, tedaj

sme mirno in brez strahu gledati v bodočnost. — Kmečki fant ali dekle ne silita v mesto, ako vidita, da moreta tudi na kmetih kaj v hranilnici naložiti.

Hranilnice morajo ljudem vzbujati ob vsaki priliki smisel za varčevanje. Odborniki lahko privatno ljudi vzpodbujajo k varčevanju, zlasti pa naj bo na občnem zboru hranilnice predavanje, kako vzbuditi v ljudstvu smisel za pametno varčevanje. Duhovniki ali učitelji bodo radi prevzeli tak govor. Duhovniki in učitelji naj tudi v šoli pri mladini povdarjajo velik pomen varčevanja.

Toda pri besedah ne sme ostati, mi hočemo imeti denar. Odborniki in nadzorniki naj nagovarjajo petične ljudi, da svoj denar nalagajo v domačo hranilnico. Povedo jim naj, da je bolj pametno, ako domač denar doma ostane in se potrebnim domačinom varno posodi. Pojasne naj jim, da tudi dobiček od tega denarja ostane doma. S tem dobičkom se lahko napravi marsikaj dobrodelnega in koristnega v domači župniji. Ako svoj denar nalože v tujih zavodih, tudi dobiček tam puste.

Ljudem se naj pove, da je v rajfajz-novkah denar popolnoma varno naložen, ker vsi udje z vsem svojim premoženjem jamčijo za varnost hranilnih vlog. Zato naj imajo popolno zaupanje v hranilnico.

Na ta način naj si hranilnica pridobiva vedno novih vlagateljev. Mnogi hranilnični tajniki vedo že naprej, kdo bo potreboval posojila in kdo ima denar doma shranjen. Skrben tajnik ne piše vselej takoj „Zvezi“ po denar, ako se kdo oglasi za posojilo, ampak on tudi ve, ta ali oni ima denar doma. Ako ni torej denarja v blagajni, napravi obisk temu ali onemu kmetu, pri katerem čuti, da ima denar. Tekom govora počasi napelje besede na hranilnico in na potreben denar. In tu se prične „napad“, ki pa se večinoma srečno konča. Hranilna vloga je pridobljena za domačo hranilnico.

Posebno je povdarjati, da morajo odborniki molčati o hranilnih vlogah. Nič bolj ne odbija večjih vlagateljev, ako odborniki ali knjigovodja pripovedujejo, koliko ima ta ali oni denarja v hranilnici. Torej molčati!

Hranilnice imajo zlasti namen, ljudi nagibati k varčevanju. Zato naj hranilnice delajo na to, da sprejemajo tudi male vloge, n. pr. od 1 K dalje. Tu gre za občni blagor, za vzgojo ljudstva, in ako je nekoliko več dela, naj se knjigovodja zaveda, da s tem vrši veliko kulturno delo. Mali vlagatelji se večkrat sramujejo majhen znesek prinesiti v hranilnico. Ta strah se jim mora odvzeti. Blagajnik naj bo do takih malih vlagateljev prijazen, naj jim privošči kako prijazno besedo, naj jih vzpodbudi, da zopet kmalu kaj prineso.

Hranilnice naj poskrbe tudi za primerno reklamo. Ako človek stopi v prodajalno ali gostilno, vidi razne plakate, na katerih se ponujajo stroji, semena, gnojila, kavine primesi itd. Zakaj se ne bi hotele hranilnice posluževati enakih sredstev? Naj bi si tudi hranilnice omislile plakate s primernim besedilom in mičnimi reki, n. pr. Hrani v mla-

dosti, da boš kaj imel v starosti itd. Take hranilnične table se obesijo povsod, kjer se ljudje shajajo, n. pr. v gostilnah, prodajalnah, občinski hiši, v izobraževalnem društvu itd.

Hranilnice naj pospešujejo pridnost, treznost in varčnost. Predvsem naj se trudijo pridobiti mladino za te čednosti, kajti kdor ima mladino, ima prihodnost. Kako naj hranilnice mladino pridobivajo? Hranilnice, ki stoje že bolj trdno, naj med pridne otroke, ki iz šole izstopijo, razdele hranilne knjižice, ki se glase na 2 ali več kron. Navadno vsak jako težko prične v hranilnico vlagati; ko ima enkrat hranilno knjižico, je varčevanje takoj lažje. Obdarovanje otrok naj se izvrši slovesno, nadučitelj ali katehet naj med drugim otroke vzpodbudi k varčevanju. Nato se naj hranilne knjižice razdele med pridne otroke. Ko dobi deček ali deklica pozneje kak denar, zaslužek ali darilo, takoj ve, kam se naj denar obrestonosno naloži. Prav je, ako je svota v darovani hranilni knjižici vsaj za pet let nevzdigljiva. Poznejše vloge se lahko vzdignejo, kadar hočejo, a darovana svota mora ostati nedotaknjena vsaj pet let. S tem se zabrani zloraba darovanega zneska. Hranilna knjižica takorekoč opominja fanta, dekleta, da varčuje. Po pretoku petih let se lahko ves znesek vzdigne.

Priporočati je, da si naše hranilnice nabavijo šparovčke, katerega se da otrokom ali tudi odraslim proti mali kavciji na dom. Ključek od šparovčka ima le hranilnica. Kadar si fant ali dekle kaj zasluži, pa vrže zasluženi znesek v šparovček. Ko čuti, da se je v šparovčku že precej nabralo, pa gane v hranilnico. Tam blagajnik šparovček odpre in prešteje vpričo varčevalca denar in ga naloži v hranilnico. Varčevalec dobi šparovček nazaj s hranilno knjižico vred.

Večkrat vložijo stariši ali drugi sorodniki za otroka znesek v hranilnico z namenom, da se vložene svote ne sme vzdigniti do gotovega časa n. pr. do možitve de-

kličine. V ta namen dajo napraviti v knjižici klavzulo, po kateri se potem preje ne izplača vložena svota, kakor se zahteva. Le ako umrje dotični, na katerega se knjižica glasi, se svota vzdigne, če se prinese seboj mrtvaški list. Klavzulo podpiše predstojništvo hranilnice ter vlagatelj. Na Nemškem imajo hranilnice in posojilnice več naprav, da pritegnejo čim največ ljudi k varčevanju. Ponekod dajejo premije onim malim varčevalcem, ki so bili najpridnejši. Drugod zopet gre blagajnik ali kdo drugi, ki je v to odločen, zvečer ali v nedeljo po hišah s hranilnimi kartami. Za prejete novce da kot pobotnice hranilne karte. Kdo kupi karte, prodajalca kart prav nič ne briga, njegova naloga je razpečati hranilne karte proti gotovini. Ko se vrne v hranilnico, mora izročiti predsedniku oziroma blagajniku denar za prodane hranilne karte ali če ni vseh kart prodal, mora preostale oddati blagajniku. Predsednik oziroma tajnik vpiše vse v to odločene knjige. Štirikrat ali dvakrat na leto, kakor je potrebno, pridejo na določen dan (Sparkartentag) lastniki hranilnih kart v hranilnico, da se jim zneski v kartah vpišejo v dobro. Nekatero hranilnice so na ta način premnogo ljudi pridobile za varčevanje. Tako je n. pr. hranilnica in posojilnica v Griesheimu pri Darmstadtu s hranilnimi kartami nabrala od l. 1888 do l. 1904 svoto 604.692·50 M. Vsak teden se izdajo karte po 20, 50 in 100 pfenigov in jih sluga prodaja po hišah. Uspehi so sijajni. Ne bilo bi napačno, ako bi naše hranilnice zlasti v delavskih krajih vpeljale ta način varčevanja.

Če kdaj, je ravno v današnjih časih potrebno, da se vsi sloji ljudstva navajajo k varčevanju. Pomanjkanja in siromaštva bo menj, pač pa bo trdnih, značajnih in vernih ljudi, ako bodo varčevali in si prihranili vsaj nekaj novcev za hude dni. Uprav naše hranilnice in posojilnice naj vzbujajo med ljudstvom zmisel za varčevanje. Mi združ-

niki se moramo smatrati za prostovoljne bojevnike za ljudski blagor, za moralni in gospodarski povzdig našega ljudstva. Mnogo dobrega in koristnega se je že doseglo z našimi hranilnicami, toda namen še ni dosežen. Treba je, da se število hranilnic pomnoži, vsaka fara mora imeti hranilnico. Dalje je potreba, da vsaka hranilnica skuša pridobiti veliko varčevalcev. Nekaj migljajev, kako vzbujati ljudem smisel za varčevanje, je v tem spisu navedenih; ob drugi priliki spregovorim še kaj o tem. Komur je v rešnici za blagostanje svojega ljudstva, bo skušal na vse mogoče načine pospeševati v ljudstvu varčevanje. A. M.

Gospodarski in socialni pomen kmetijskih zadrug v Nemčiji.

4. Strojne zadruge.

Tudi strojne zadruge so za malega in srednjega kmeta velikega pomena. Stroji prihranijo kmetu mnogo časa in stroškov. Kakor je Kraft izračunal, znašajo stroški pri travniškem kosilnem stroju za 22 odstotkov manj kakor pri ročnem delu, pri žitnem kosilnem stroju za 30⁰/₀, pri mlatilnem stroju za 30⁰/₀, pri slamoreznici za 32⁰/₀, pri stroju za obračanje sena za 31⁰/₀, pri grabilnem stroju za 52 odstotkov.

Mali kmet ne more sam kupiti dragocenih strojev; ako se pa več kmetov združi in napravijo strojno zadrugo, potem si lahko nabavijo združnim potom vse potrebne kmetijske stroje. Strojne zadruge si nabavljajo zlasti te-le stroje: mlatilnice, brane, valjarje, pluge, parne pluge, stroje za raztresenje gnoja, kultivatorje, kosilne stroje in druge. Tako ima n. pr. strojna zadruga v Trebelshainu na Saksonskem te-le stroje:

1 sejalni stroj (Drillmaschine), 1 velnico na sapo, 2 stroja za široko sejanje (Breitsäemaschinen), 1 stroj za sejanje detelje, 1 trier, 1 valjar, 1 travniško brano,

1 stroj za rezanje zelja, 1 brizgalno za živino. Vsi stroji so stali 1308 M; ako se računajo 5 odstotne obresti in 10 odstotkov za obrabo strojev, tedaj so letni stroški 196·20 M. Zadruga posojuje stroje svojim udom proti mali pristojbini, ki se računa po številu ur. Za prav mal znesek dobi kmet vse potrebne stroje. Mnoge strojne zadruge so napravile tudi tehtnico za živino. Sedaj v takih krajih, kjer je tehtnica, noben kmet ne proda živine, ne da bi jo stal preje na tehtnici.

5. Zadržna prodaja žita.

Če tudi je imela zadržna prodaja žita razne neuspehe, vendar je za malega in srednjega kmeta velikega pomena. Kmet je neodvisen od prekupca, kupčijski pogoji so za kmeta ugodnejši, kakovost žitu se je po čiščenju, sortiranju in sušenju izpopolnila, napravijo se lahko ponudbe v večjem obsegu ter se izrabijo ugodne konjunktore, poiščejo se trgi, kjer se žito dobro proda. Nadalje skrbe zadruge, da se žito skrbno goji, očisti, sortira ter dobro enakomerno odbere za seme.

a) Neodvisnost od trgovcev.

Preje kmetje niso poznali tržnih razmer, bili so premnogokrat gmotno odvisni od trgovcev, radi male množine blaga niso mogli napraviti nobene večje ponudbe, tudi ni bilo skoro nikakih konkurentov, vse to je bilo vzrok, da je kmet prišel v čedalje večjo odvisnost od trgovcev. Navadno so bili ti trgovci tudi dobavitelji za razne potrebščine, dobavitelji in odjemalci živine in drugih potrebščin, kot taki so torej imeli obilo prilike, da napravijo kmeta od sebe odvisnega. Posledica je bila, da je kmet moral prodati svoje žito za toliko, kolikor mu je obljubil trgovec.

b) Ugodnejše prodajne cene.

Samoobsebi se razume, da so bile preje cene za trgovca ugodne, za kmeta pa neugodne.

Vse drugače je, kjer delujejo zadruge za prodajo žita. Letno poročilo hesenske zveze kmetijskih zadrug v Kasselu za l. 1904 našteva te-le ugodnosti:

1.) Takojšnji sprejem blaga po dnevnih cenah, kar se pri trgovcih ne zgodi.

2.) Tudi najmanjša množina in vsakevrste blago se sprejme in plača po dnevni ceni.

3.) Takojšnje plačanje blaga v gotovini. Koliko je to vredno, ve vsak, ki je moral cele tedne čakati na denar.

4.) Preje je moral mnogokrat marsikateri kmet 50 ali celo 100 M. dovoliti popusta na vagon, zlasti če je bila kaka oddaljena postaja.

5.) Izključen je vsak riziko, ker se ni bati, da bi se blago oddalo slabemu plačniku.

c) Zboljšanje žitne vrste.

Žitne zadruge imajo na razpolago razne stroje za čiščenje, zračenje in sušenje in druge tehnične pripomočke, s katerimi se doseže zboljšanje žitne kakovosti. Posamezni kmet ne bi mogel nikakor napraviti vseh teh strojev, ki stanejo mnogo denarja.

d) Shranjenje in lombardiranje žita.

Pri žitnih zadrugah se skrbi za shranjenje in lombardiranje žita, da se to kasneje tembolj ugodno proda. Mendel-Steinfelds je poročal na zadržnem zboru 1895 v Neustädtu:

„Mi trpimo ne samo nad premočjo trgovcev, ampak tudi na tem, ker smo radi pomanjkanja obratne glavnice prisiljeni prodajati ob času, ko je prodaja neracijonelna. Mnogi kmetje mlatijo zaradi denarne stiske, ko je žito požeto, da ga čimpreje postavijo na trg. Trgovci pritiskajo s cenami doli do spomladi, potem jo zvišajo, da dobro zaslužijo, kmet pa ima škodo. Mi moramo delati na to, da bomo mogli počakati, počakati pa bomo mogli, ako bodo naše žitne zadruge imele cenen lombard.“

Lombardiranja se kmetje še zelo malo poslužujejo. Pri skladiščni zadrugi v Hallu na S. kljubu večmilijonskemu prometu se je zahtevalo v lombardu:

1898/1899:	24.800 M.
1889/1900:	31.500 „
1900/1901:	65.600 „
1901/1902:	52.250 „
1902/1903:	21.845 „
1903/1904:	3400 „

Kmetje se malo poslužujejo lombardnega kredita, ker ga ne poznajo in ker je bolj nepriročen. Pa tudi hranilnice in posojilnice dajo potrebni kredit, zato se ljudje lombardiranja manj poslužujejo.

e) Ponudbe v večjih množinah.

S tem, da žita pravilno mešajo in jih sortirajo in v velikih množinah lahko postavijo na trg, se isto lažje in dražje proda. Zadrugniki niso navezani na lokalne odjemalce, tudi ne na posredovanje lokalnih trgovcev, ampak si lahko poiščejo odjemalcev v daljnih krajih. Ponudbe lahko napravijo velikim mlinom, pivovarnam, sladarnam in proviantnim uradom; izključijo potemtakem pri svoji kupčiji vse prekupce, kar pa je le kmetom v korist.

Naslednji podatki kažejo, kako velike ponudbe se napravijo, ako udje male množine žita oddajajo v zadrugo.

Pri skladišču v Cambergu so bile leta 1899/1900 v povprečni množini:

izročene postavke	prodane postavke
udov	zadruga
stotov	stotov
pšenice 34	1350
rži 30	1021
ovsa 55	1759
ječmena 54	1947

Pšenice in rži so posamezni udje povprečno oddali le $\frac{1}{6}$ vagona, zadruga pa je napravila ponudbe po 5 do 7 vagonov. Še večja je bila koncentracija pri prodaji ovsaa in ječmena.

f) Boljša prodaja žita.

Ker se lahko napravijo velike ponudbe, se žito tudi veliko dražje proda. Poročilo bavarskih žitnih skladišč poroča, da so leta 1905/06 udje pri 60 skladiščih dobili žito dražje plačano, pri 7 skladiščih ravno tako plačano, kakor preje pri žitnih trgovcih, le v 2 slučajih so bile cene vsled velike konkurence slabše. Podatke imamo od 43 zadrug. Dražje se je plačevalo pri enem stotu

do 10 pfenigov pri 2 zadrugah	
10—20	16 „
20—30	9 „
30—40	1 „
40—50	5 „
50—60	3 „
60—70	1 „
do 1 M	5 „
do 1.50 M	1 „

Skoro pri vseh zadrugah so se dosegli jako lepi uspehi. Kmetijska glavna zadruga v Stetinu je postala velika tvrdka z žitom, ki cele ladije eksportira v inozemstvo in v razne nemške kraje. Leta 1904/5 je oddala 1,471.613 stotov žita v vrednosti 11,143.663 M, od navedene množine žita se ga je eksportiralo v inozemstvo, zlasti v Skandinavijo 415.000 stotov.

g) Tehnično pospeševanje žitne produkcije.

Skladiščne zadruga imajo znatne zasluge za tehnično zboljšanje pridelovanja žita. Skrbe, da se žito s stroji pravilno očisti in sortira, dalje da se izbere kraju primerne vrste in da sejejo v večji množini iste vrste žita. Dosedaj so kmetovalci sejali najbolj različne vrste žito, kar pozneje dela kupčijo z žitom težavnom. Temu nedostatku se je odpomoglo zadrugnim potom. Skladiščne zadruga kupujejo in oddajajo članom najboljše vrste žita in stroji lepo očistijo vse žito za setev.

(Dalje prih.)

Razuman gospodar mora prije svega na svom posjedu osigurati svoj opstanak.

Govoreć u prošlim mojim člancima o zadružničkim i gospodarskim prilikama na kvarnerskim otocima, rekao sam, da gospodarstvo na tim otocima, uslijed prevelikog cijepanja i parcelacije pojedinih posjeda, gubi sve više pravu podlogu za valjano gospodarstvo, te da neće ni posojilnice ni konsumne zadruge ondje postići svoje prave svrhe, kako se je to s početka očekivalo; pače, da vodje socijalnog onamošnjeg pokreta moraju da budu dobro na oprezu, da onamošnji narod ne dodje uslijed tog pokreta još u teži položaj nego je prije bio. Kvarnerski otoci poradi svojih posebnih gospodarskih i po tom zadružničkih prilika mogu biti prava škola svim onim krajevima, gdje su slične gospodarske prilike a počima socijalni pckret ili već postoji. U prošlim sam člancima naveo dobre i zle pojave kod zadružnog pokreta u onim stranama, a sad ću se osvrnuti na čisto gospodarske prilike onih otoka i na odnošaj posujilnica i konsumnih društava, koji bi morali zauzeti prema tim gospodarskim prilikama.

Pravo i zdravo gospodarstvo zahtijeva, da posjednik poglavito na vlastitom posjedu osigura svoj opstanak. Kad se kmet počne oslanjati više na dobitak nego na svoju zemlju, tada njegovo življenje stane gubiti pravi naravski put, jer on, kao seljak, počimlje na gradski život, to jest na novcu, a to ne samo oduzimlje našem gospodarstvu pravi temelj, nego blagostanje kmeta dolazi u veliki rizik.

Primjer imamo za to posve frižak. Amerika je najviše kriva, da se je naš narod kao gotovo cijeli svijet dao na dobitke. Amerika je kriva da se je narod odvratio od vlastitog posjeda te nije na ovom nikakvog napretka činio, a pošao je poslovati na tudju zemlju u tudje tvornice i. t. d. Narod se tako

na novac naučio, da danas ni osrednji kmet, ako mu bar koja stotina ne dodje iz Amerike ili drugoda, ne može se proći.

Novac je u opće zamašna stvar, tim više za neuka kmeta. Pogled je kmeta danas poglavito uprt u novac, drugo sve iščezava, pa makar morao na svojoj zemlji dvostruko gubiti nego dobije vani na radnji. Tim ne mislim kazati, da ne obradi svoju zemlju, nego da se dao od dobitaka tako zavesti, da već danas, kako rekoh, ni srednji kmet ne može bez tih dobitaka proći.

Razumno gospodarstvo iziskuje ne samo, što već spomenuh, da se pazi, da se imanje previše ne cijepa, nego traži i to, da se danomice usavršuje obradjivanje zemlje. To je tim potrebitije što se uza svu pažnju i poduzete spomenute mjere proti cijepanju, ipak bilo i pomalo imanja smanjuju poradi porasta pučanstva. A što je manji posjed, treba ga bolje i više iskoristiti.

Ima dosta manjih posjeda, koji bi kadri prehraniti čitavu obitelj, kad bi se bolje obradili i iskoristili. Živ primjer imamo na malenim zemljištima oko velikih gradova. Znade tu na prostoru od 200 kvadratnih metara zemlje preživiti čitavu obitelj. A to tako, da znadu iskoristiti zemlju. Ponajprije goje na tom komadu stvari, koje su unosnije, jer se mogu lakše prodati; a s druge strane upotrebljavaju gnoj, vodu i druge stvari u tolikoj mjeri, koliko je potrebito, da im gojenje dotičnog povrća i drugog uvijek uspije tako, da imadu iz tog komada zemlje svaki dan što nositi na trg i opet za svoju prehranu.

Pošto su se, danas komunikacije silno razvile, to je već gotovo svako selo spojeno najkraćim putevima s velikim gradovima. Zato je lahko danas odašiljati na velike trgove svakovrsnu robu. S toga bi mogli izrabiti zemljište svi oni gospodari, koji imadu ili bi mogli uz neznatan trud i trošak imati vode za polijevanje. A imade dosta takovih zemljišta, koja uz malo veći mar

mogu biti opskrbljena vodom. A nije li uprav sramota za gospodarara, da mu plodine uzme suša na zemljištu, gdje može upotrebiti vodu? Ima osobito pri moru takovih položaja, gdje se podalje pedesetak i više metara od mora može naći morska voda, koja ako je i malo bljutava, može izvrsno služiti za polijevanje povrća. Pokuse sam ja sam vidio, da uspijevaju, pa tako i čine mnogi napredniji primorci. U močvarnim pak poljima mogu se napraviti veliki bunari za sačuvanje vode za ljeto.

Drugdje bi se dalo zemljište iskoristiti n. pr. djetelinom mnogo bolje nego žitom. U opće pak, da bi se zemljišta duboko prekapala, odolijevala bi suši, koja nam gotovo svake godine uništi polovicu plodina.

Uprav za ovakove i slične pothvate morale bi posujilnice izdavati novac. Posujilnice su prema Rajfajzenovi ustanovi za to, da novcem potpomognu i omogućće gospodarske pothvate, koji će kmetu biti novi izvor prihoda i žitna. Novac izdan za hranu ili za kuću neće donesti dobitka, zato se posujilnica mora što više čuvati takovih zajmova. Mora još odbor znati, da su takovi dugovi teško utjerivi. Vjerovnik se može uvijek stalnije nadati povratku zajma, kojeg je izdao za kakovo gospodarsko poduzeće, jer se gospodarskim poduzećem kmetu otvara novi izvoz prihoda i prospješuje njegovo blagostanje ter mu se ujedno olakšava povratak duga.

Da jasnije uvidimo razliku uzmimo jedan primjer. Neka posujilnica učini dva različita zajma, jednom kmetu dade zajam za isplatu duga kod vjerovnika, koji mu je par kruna više uzimao kamata, a drugom kmetu je dala zajam, da učini na svom zemljištu veliki bunar te opskrbi zemlju vodom za polijevanje u ljetno doba, jer se misli staviti na gojidbu povrća, kojim će se hraniti i sam i opet uspješno izvažati na gradski trg. Dok je posujilnica prvim zajmom kmeta oslobodila troška od nekoliko kruna godišnjih, dotle

je onim drugim zajmom za gospodarski onaj pothvat povisila gospodaru prihod možda i za pedeset, sto kruna i više, prema opsežnosti zemljišta i drugim okolnostima. Slične slučajeve bi mogli navesti u pothvatima u živinogojstvu, u nekojim mjestima u ribarstvu i t. d.

Odatle možemo jasno viditi, kako je velika razlika od onih posujilnica, koje izdaju poglavito novac kmetovima za isplatu starih dugova, za prehranu, gradnju kuća i t. d., te onih, koje prema Rajfajzenovoj ustanovi izdaju novac poglavito u gospodarske svrhe, otvore puku nove izvore prihoda i daista podignu njegovo blagostanje. — Posujilnice na kvarnerskim otocima su gotovo bez iznimke išle prvim putem. Zato su postigle samo to, da se je snizio kamatnjak i ništa više. A to je malena i kratkotrajna korist, jer će kamatnjak posve lahko za malo vremena opet poskočiti, jer su posujilnice već izdale toliko novca, da nekoje već ne izdaju, a i druge ne će doskora moći, a dugovi se ondje, kako rekoh radi onamošnjih gospodarskih prilika teško vraćaju. A kad budu ljudi trebali opet zajma, a posujilnica ne bude mogla dati, vratit će se starim kamatnicima, koji će opet po miloj volji povisiti kamatnjak, kao i prije.

Nemaju li gospodari smisla za gospodarske pohvate, morali bi odbori posujilnica i drugi rodoljubi sami nastajati, da ih za ta oduševе i osvjedoče osobito, u koliko je više moguće, živim primjerima, te onda posujilnički promet svratiti glavno na poboljšanje — unapredjenje gospodarstva. Tada će ići pravim putem i postići velikih uspjeha, jer će kmetove učvršćivati na njihovom posjedu, te će priječiti toliko stvaranje seljačkog proletarijata, koji ide glavno za doobicima, a odstavlja vlastiti posjed i onda, kad bi mu ovaj i dostajao za život. Tada bi i on ondje, gdje vlada silno cijepanje posjeda, kao na kvarnerskim otocima, moglo još dosta obitelji i na svojem preživiti, kad

bi se zemlja racionalnije obradjivala, a ne-koji proizvodi razumnije v promet stavljali.

S istih razloga posujilnica ne smije svojih kapitala, ako prekoračuju tražbinu posuda, šiljati izvan svog okružja, ako taj novac može u svom okružju u gospodarske svrhe upotrebiti. Primjer nam je posujilnica v Omišlju. Ondje je silan novac uložen u posujilnicu, pak je razaslan raznim drugim posujilnicama, dok bi se dao lijepo upotrebiti za razna gospodarska poduzeća na omišaljskim zemljištima.

Goričan.

Vestnik Zadružne zveze.

Nove članice. V članstvo Zadružne zveze v Ljubljani so bile sprejete sledeče zadruge: Ljubljana, Občekoristna stavbena zadruha „Ljudski Dom.“

Sv. Bolfenk v Slov. gor., Kmečka hranilnica in posojilnica.

Zagvoz, Hrvatska katolička pučka blagajna.

Osebnost. Za revizorja je Zadružna Zveza v Ljubljani imenovala gg. Fr. Donadini in Ludovika Schöff.

Opozoritev. V novejšem času zahaja v naše kraje mnogo tujih agentov, ki po svoji navadi vsiljivo ponujajo pisalne stroje. Ker so v obče pisalni stroji precej dragi, priporočamo zadrugam, ki si jih mislijo nabaviti, naj se poprej obrnejo za svet do nas. Sicer se jim utegne zgoditi, da bodo kmalu po naročilu neprijetno razočarane, ker se stroju ne more že na oči spoznati kvaliteta in ni vsak sistem enako trepen.

Zadružni pregled.

Podpora v znesku 2100 kron je dovolilo poljedelsko ministrstvo mlekarški zadrugi v Dolskem kot prispevek za pokritje stroškov za stavbo in nabavo oprave.

Mlekarški zadrugi v Kočah je isto ministrstvo dovolilo 3000 kron podpore kot prispevek k stroškom za nabavo oprave.

Boljunsko društvo za štednju i zajmove je dobilo 550 K državne podpore.

Na Češkem znatno napreduje krščansko-socialno gibanje, ki pa do najnovejše dobe ni imelo ne v Pragi, ne na kmetih nobenega denarnega zavoda, na katerega bi se moglo opirati. V zadnjem času pa se je ustanovila „Gospodarska družba čeških krščanskih poljedelcev“, ki je po 10-mesečnem delovanju imela že nad pol milijona kron prometa. Pred nedavnim je bila osnovana „Deželna zveza čeških gospodarskih društev in zadrug“, kateri je pristopilo že nad 50 rajfajznovk in 13 konzumnih društev. Zveza, ki je vložila prošnjo za revizijsko pravico, že razpolaga z nekoliko stotisoč kron lastnega premoženja. Te dni pa je začela poslovati „Česko-slovanska zadruga“, ki bo svoje delovanje omejevala največ na praško mesto.

Zadružniški uspehi v Italiji. Tisti italijanski državni poslanci, ki so udje kake zadruge, so se v parlamentu brez razlike strank združili v posebno skupino, ki bo varovala koristi zadružništva. Dosegli so že znatne uspehe. Med največje pridobitve se pač lahko šteje, da je finančni minister obljubil, da bo vse storil, da ne bo davčni vijak preveč pritiskal na zadruge, ki so bile dozdej izpostavljene vsem mogočim šikanam — kakor pri nas. Minister za javna dela pa je izdal odlok, da naj se pri oddaji del v bodoče upoštevajo v prvi vrsti podjetja, ki so osnovana na zadružni podlagi.

Enako obrestno mero za posojila in hranilne vloge ima rajfajz. posojilnica v Št. Lambertu na Gornjem Avstrijskem, ki daje vlagateljem 3¹/₂ odstotka obresti in zahteva enako visoke obresti tudi od svojih dolžnikov. Posojilnica deluje od l. 1893 ter ima rezervnega zaklada K 10.250, celotnega prometa pa K 291.134. Kljub tej enaki obrestni meri je imela zadruga 285 K čistega dobička. Dobiček pa se je dosegel zato, ker ji plačuje osrednja zadružna blagajna višje obresti, ker se vsa dela za zadrugo opravljajo brezplačno in ker ji je občina brezplačno odstopila prostor za uradovanje.

Klavniške zadruge na Češkem. Kot prva nemškočeška klavniška zadruga je bila l. 1907 ustanovljena ona v Krombahu. Zaveza je omejena. Zadruga pa doslej še ni pričela poslovati, ker nima primerne prostora za klavnico. Pred kratkim se je ustanovila druga taka zadruga v Nieder Ehrenbergu, ki je začela delovati ta mesec.

Avstrijske hranilnice v l. 1907. O razvoju avstrijskih hranilnic v l. 1907 objavlja list „Sta-

tistični mesečnik* sledeče podatke: Število hranilnic se je v navedenem letu v Avstriji pomnožilo za 14 zavodov, prav toliko kakor l. 1906, napram 15 l. 1905, 11 v l. 1904 in 7 v l. 1903. Prirastek v poslednjih 5 letih je znašal torej le 61 zavodov in je število vseh obstoječih zasebnih hranilnic l. 1907 znašalo 639. Od 14 novih, tega leta ustanovljenih hranilnic jih odpade 14 na Moravsko, 3 na Češko in ravno toliko na Kranjsko, 2 na Tirolsko in po ena na Nižjo Avstrijo in Galicijo. Od celokupnega števila 639 zavodov jih je odpadlo na Češko 35·68 odstotkov, potem slede: Moravsko z 13·46, Nižja Avstrija z 12·83, Štajersko z 8·92, Galicija z 7·82 in Gornja Avstrija z 7·20 odstotki. Denarno gibanje je bilo dokaj bolj obširno nego prejšnjega leta. Promet pri vlogah je znašal kron 2.534.134.270 l. 1906, l. 1907 pa 2.746.340.888 kron, torej za kron 212.206.610 več ter je doseglo najvišjo stopinjo dotlej. L. 1907 je bilo pri vseh 639 avstrijskih zasebnih hranilnicah naloženega denarja K 5.077.304.571, in so se vloge zadnjih petih letih pomnožile za K 922.036·939 ali za 22·19 odstotkov. Povprečno je znašala vsaka vloga l. 1907 K 1.315·05. Glede višine povprečnih hranilnih vlog stoji na prvem mestu Tirolsko z K 1.577·24 na vsako knjižico, na Štajerskem so povprečno znašale vloge po kron 1.332·88, na Primorskem K 1.332·30, na Kranjskem K 1.321·28, v Dalmaciji K 901·63.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 29. (Hran. in pos. na B.) Ali se sme izplačati hranilna vloga samemu vlagatelju, nad čegar premoženjem je razglašen konkurz.

Odgovor 29. Ni dovoljeno. Počakati morate, kaj bo ukrenila konkurzna sodnija. Za slučaj, da bo sodnija odredila, da se ima vloga izplačati, morate takemu sklepu ugoditi. Če boste izplačali vso vlogo, morate pridržati ne samo hranilno knjižico ampak tudi dotični sodnijski sklep in ga shraniti med svojimi akti.

Vprašanje 30. (Hran. in pos. na P.) Neki porok je posojilnici odpovedal poroštvo in sicer osebno načelniku. Posojilnica je to sporočila dolžniku in ga opozorila, da naj tekom 4 tednov preskrbi drugega poroka ali pa posojilo vrne, sicer se bo proti njemu vložila tožba. Dolžnik pa ni mogel storiti ne enega, ne drugega. Od tega časa so pretekli že trije meseci. Zdaj nam

je porok naznanil, da je bil pri odvetniku, kjer je zvedel, da mu ni treba več priznavati poroštva, katerega zato odklanja. Ali je ta trditev opravičena? Dolžnik še vedno ne more plačati posojila.

Odgovor 30. Porok se moti, ako se misli na ta način znebiti svoje obveze. Poroštvo preneha še le, ko je dolg poplačan in ne že tedaj, ko se enostransko odpove. Poroka zato lahko brez skrbi tožite. Le tedaj preneha poroštvo s potekom časa samo ob sebi, če bi se bil porok ob prevzetju poroštva izrečno izjavil, da porokuje samo za določeno dobo.

Vprašanje 31. (Hran. in pos. v L.) Ali smejo izobraževalnim društvom, požarnim brambam i t. d. rajfajzenske posojilnice dajati posojila?

Odgovor 31. Zakaj ne? Imenovana društva so pravne osebe in morejo kot take brez dvoma zadobiti članstvo pri posojilnicah. Če pa so člani, imajo celo pravico, od posojilnice zahtevati posojilo, seveda proti zadostni varnosti in če to dovoljujejo posojilnična denarna sredstva. Vendar pa je treba pri dovoljevanju posojil takim društvom posebne previdnosti. Po navadi imajo namreč malo lastnega premoženja, odborniki in člani se pogosto menjajo in so sploh vse razmere pri njih jako nestalne. Pomisliti je tudi treba, da člani teh društev ne jamčijo za društvene obveze, ampak zgolj društveno premoženje, ki je vsled navedenih okoliščin tudi podvrženo najrazličnejšim uplivom. Vsled tega je pri dovoljevanju posojil v takih slučajih prav posebno paziti, da so poroki povsem zanesljivi.

Vprašanje 32. (Hran. in pos. v L.) Blagovolite nam pojasniti, kako imamo glede knjigovodstva postopati v sledečem slučaju. Nek posestnik, pri katerem je naša posojilnica imela neko zemljeknjižno terjatev, je prodal svoje posestvo. Novi posestnik je dolg prevzel in vsled tega moral postati član posojilnice ter vzeti delež. Prejšnji posestnik pa tudi ostane še nadalje včlanjen. Kako imamo sedaj ravnati glede deležne knjižice in deležne številke, dalje glede vknjižb v glavni knjigi posojil in pri zadolžnici?

Odgovor 32. Zadolžnico pustite neizpremenjeno kakor je, ker za Vas je zdaj merodajna v prvi vrsti intabulacija v zemljiški knjigi, vsled katere je dolg sam ob sebi prešel na novega posestnika. Tudi naj stari dolžnik obdrži svojo deležno knjižico in deležno številko. Pač pa morate novemu posestniku izgotoviti novo de-

ležno knjižico z novo deležno številko, ki se mora vjemati s številko v knjigi pristopnic in v imeniku članov. V glavni knjigi posojil pa naj ostane vse neizpremenjeno, samo pri imenu dolžnika napravite opombo, da glasom kupne pogodbe z dne tega in tega ter glasom sodniškega sklepa o dovolitvi vknjižbe prenosa lastninske pravice dolguje označeno vsoto sedaj novi posestnik; tudi prečrtajte v glavni knjigi na lahko številko deleža starega dolžnika in zabeležite nad njo številko deleža sedanjega posestnika.

Vprašanje 33. (Kmečka hran. in pos. v D.) Naše nadzorstvo je v nekem slučaju izreklo načelstvu svojo nezadovoljnost, češ da se je bilo dovolilo neko previsoko posojilo. Nekateri odborniki so bili vsled tega nekam ozlovoljeni. Kako bi se v prihodnje najlažje ognili takemu nesoglasju med obema organoma, da ne bi zadržuga zaradi tega trpela škoda?

Odgovor 33. Kakor je videti, zaveda se Vaše nadzorstvo precej svoje naloge, kar je povsem hvalevredno, zlasti še, ker je mnogo zadržug, pri katerih menijo člani nadzorstva, da so izvoljeni samo zato, da se njihovo ime natisne na računskem zaključku. Priznati se pa mora, da si nadzorstvo ne sme prisvajati pravic, ki gredo po pravilih in po zakonu samo načelstvu. Drugo je združne posle voditi in drugo, vodstvo teh poslov nadzorovati. Tudi je treba povdarjati, da bo zadržuga le tedaj točno mogla izpolnovati svojo nalogo, ako delujeta načelstvo in nadzorstvo sporazumno in v soglasju. Da odstranite vse vzroke, ki bi povzročali needinost med obema organoma posebno takrat, ko gre za visokost posojila, Vam priporočamo prav priprosto sredstvo, ki se je drugod v praksi prav dobro obneslo. Ko boste namreč prihodnjič sklicali občni zbor, denite na dnevni red tudi točko: določila o dovoljevanju posojil. Potem pa naj občni zbor sklene, da sme načelstvo samo dovoliti posojilo le do določenega zneska, recimo 1000 kron, a za višja posojila naj si načelstvo dobi dovoljenje nadzorstva, predno pritrdi prošnji za posojilo. Tako bodete na lep način odstranili vsak povod za nesoglasje med načelstvom in nadzorstvom.

Gospodarske drobtine.

Sol za živino. Tisto množino soli, ki je potrebna za prehranitev, dobe živali v krmskih

rastlinah. Vendar je pa prav dobro, da se živalim še posebej daje sol. S tem se močno pospešuje prebavljenje, in sol povzroči, da postane malo prebavljiva krma bolj prebavljiva. Sol stori sploh pri vseh živalih, da rajše jedo. Najmanj potrebujejo soli konji. To se da razlagati na ta način, da ostane pri konju prememba snovi in prebavljanje na normalni stopinji že vsled gibanja, dela i. t. d. Najbolj prilično je konjem dajati sol v obliki solne kepe, ki se pritrdi na steno, da jo konji ližejo. Kravam mlekaricam se daje po zimi vsak dan po vsakem polaganju krme približno 15 gramov živinske soli; poleti pa to odpade, če se živali krmijo z deteljo. Prascem je pomešati vsak dan med pičo okoli 5 gramov soli. Ravno toliko je dajati ovcam in kozam.

Travnike treba jeseni gnojiti. Najbolj zaleže na travnikih jesensko gnojenje, zato svetujemo gospodarjem, da raztrosijo umetna gnojila že jeseni. Ako jih zimska vlaga razkroji in razstopi, se učinek pozna že v prvem pričetku spomladi, kar je za vso nadaljno rast velikega pomena. Spomladno gnojenje učinkuje le takrat ugodno, ako je spomlad dosti vlažna.

Kako je obrodila pšenica v Ameriki. Vlada zedinjenih držav severoameriških je pred nedavnim časom obelodanila podatke o letošnji žetvi. Iz teh podatkov je razvidno, da se je letos v Zedinjenih državah pridelalo za 14 milijonov metrskih centov več pšenice nego lansko leto. Tudi kuruza je obrodila prav povoljno. Ta bogata letošnja žetev bo gotovo ugodno uplivala na žitne cene.

Protí ušem pri prašičih. Prašičje uši so kaj nadležne in škodujejo mnogo, zlasti če se je ta golazen vgnezdila po svinjakih v večji množini. V takem slučaju je treba svinjake do dobrega očistiti, pa tudi na svinjah uši zatreti. Svinjake je treba na ta način očistiti, da se dobro izmijejo s triodstotno karbolno ali lizolovo razstopnino. Za prašiče se pa priporoča maža, ki jo napraviš iz masti in lizola ali karbolne kisline na ta način, da vzameš na devet delov masti en del lizola. S to mažo je prašiče dobro odrgniti in to drgnenje 2 do 3 krat ponoviti, da se uničijo tudi mlade uši, ki izlezejo iz jajčic.

Italijanski izvoz mlečnih izdelkov. V Italiji se je produkcija mlečnih izdelkov silno povzdignila, tako da dela švicarskim, nizozemskim in deloma tudi našim izdelkom že dokajšnjo konkurenco. Posebno se je dvignil izvoz sira.

L. 1871 se je izvozilo iz Italije v vnanje države samo 17.632 meterskih stotov sira, l. 1907 pa že 211.400 stotov v vrednosti nad 42 milijonov frankov. Zlasti mnogo sira se prodaja v Zedinjene države severoameriške, kjer zavzema italijanski uvoz prvo mesto.

Pokladanje pesnega listja prasičem.

Pesno listje ima mnogo kislin v sebi in povzročuje zaraditega rado drisko. Če pokladaš tako listje surovo in v večji meri, potem je lahko naravnost škodljivo. Pa tudi kuhano listje veliko več zaleže, ako se kisline, ki se nahajajo notri, zlasti tako imenovana ščavna kislina, zamore, kar se najbolje zgodi s tem, da se poklada prasičem tudi klajno apno. Klajno apno uničuje obilno kislino in jo napravi neškodljivo.

Stelja za mlada praseta. Mlada praseta je imeti na suhem in na gorkem, potem se nam dobro razvijajo. Mokra ležišča so silno slaba in škodljiva. Pa tudi na drug način pokvarjena stelja ni za praseta, ker se praseta z vohanjem in zvečenjem navzamejo teh snovi. Tako je plesniva in zaduhla slama slaba za praseta. Nagnjita in blatna stelja je ravno tako slaba za praseta. Večkrat je taka stelja tudi vzrok, da praseta pokašljejejo.

Davek na vozne listke je po poročilu finančnega ministrstva znašal l. 1907 vsoto kron 20,557.979 in se je zvišal napram dohodkom od tega davka v l. 1906 za K 1,180.039.

Gospodarske šole v Avstriji. Leta 1907/08 je bilo v Avstriji 175 gospodarskih šol z 8563 dijaki. Od teh so bile 3 visoke z 1077 dijaki, 3 akademije, 9 srednjih šol, 2 višji vinogradniški šoli in ena višja pivovarska šola za 1874 dijakov. Dalje je 41 kmetijskih šol s celoletnim poukom, 80 z zimskim poukom, 11 nižjih gospodarskih šol, 17 mlekarških in gospodarskih, 24 nižjih šol za hmeljarstvo, vinogradstvo itd. ter 2 pivovarski šoli.

Vabilo na izvanredni občni zbor

Mlekarške zadruge v Dolskem,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 10. oktobra 1909 v prostorih g. Franca Zupančič-a v Kamnici ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Sprememba pravil.
2. Slučajnosti.

Ako bi ne bil občni zbor sklepčen, vrši se drugi pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom.

Vabilo na izredni občni zbor

Strojne zadruge v Savljah,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 17. oktobra 1909 ob 8. uri dopoldne v hiši Lovro Kosa v Savljah.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
 2. Slučajnosti.
- Načelstvo.

Vabilo na izredni občni zbor

Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 17. oktobra 1909 ob 3. uri popoldne v Cebavovi dvorani.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
 2. Slučajnosti.
- Načelstvo

Vabilo na izredni občni zbor

Strojne zadruge v Mednem,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši v dne 18. oktobra 1909 ob 8. uri dopoldne pri Francetu.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
 2. Slučajnosti.
- Načelstvo

Vabilo na V. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Čatežu,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v dne 3. oktobra 1909 ob 3. uri popoldne v posojilniški pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
 2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1908.
 3. Volitev načelstva.
 4. Volitev nadzorstva.
 5. Slučajnosti.
- Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Knežaku,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 10. oktobra 1909 ob 3. uri popoldne v občinski pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1908.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se bode pol ure pozneje drug občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal pri vsakem številu udeležencev.

Bilanca
Posojilnice in hranilnice
v Črnem vrhu nad Idrijo,
 reg. zadr. z neomej. zavezo
 z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.	K
Posojila	192.479·69
Inventar premični	341 84
Inventar nepremični	26 628·29
Zaostale obresti posojil	5.926·12
Zaostala najemna	192 33
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000·—
Delež pri kmetij. društvu	4·—
Terjatev na gozdih	1.642·20
Nalož. denar (rez. zaklad)	9.415 80
Gotovina 31. dec. 1908	4 063·32
Skupaj	241.693·32
Pasiva.	K
Deleži	444·—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	225 959·97
Tekoči račun z zvezo	5.190·—
Predplačane obresti posojil	58·92
Predplačana najemna	293 95
Rezervni zaklad z obresti	9.415·80
Čisti dobiček	330·68
Skupaj	241.693·32
Denarni promet K	235 403 61
Stanje članov začetkom l. 1908	215
Prirastlo	9
Odpadlo	2
Stanje koncem l. 1908	222

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Češnjteli,
 reg. zadr. z neomej. zavezo
 z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva	K
Posojila	210.540·60
Tekoči račun z zvezo	67.930·—
Inventar premični	282 56
Zaostale obresti posojil	1 765·44
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000·—
Delež pri „Unionu“	1.000·—
Delež pri „Ljudski pos.“	4·—
Gotovina 31. decembra 1908	2 532·46
Skupaj	285.055·06
Pasiva.	K
Deleži	404·—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	275.053·28
Rezervni zaklad z obresti	6 840·12
Čisti dobiček	2 757·66
Skupaj	285.055·06
Denarni promet K	339.677·46
Stanje članov začetkom l. 1908	189
Prirastlo	14
Odpadlo	1
Stanje koncem l. 1908	202

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Colu,
 reg. zadr. z neom. zavezo
 z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva	K
Posojila	153.783·68
Inventar premični	178·24
Zaostale obresti posojil	5.002·18
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000·—
Gotovina 31. decem. 1908	13 790·36
Skupaj	173 754 46
Pasiva.	K
Deleži	258·—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	107 124·33
Tekoči račun z zvezo	62.820·—
Predplačane obresti posojil	314·09
Začasno izposojilo	1.150·—
Rezervni zaklad z obresti	1 539·89
Čisti dobiček	548·15
Skupaj	173 754 46
Denarni promet K	116.682·36
Stanje članov začetkom l. 1908	112
Prirastlo	17
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1908	129

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Boh. Bistrici,
 reg. zadr. z neomej. zavezo
 z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.	K
Posojila	102.022·38
Tekoči račun z zvezo	489 170·—
Inventar premični	235 26
Zaostale obresti posojil	2.853·07
Vrednost tiskovin	200·—
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000·—
Delnica „Uniona“	500·—
Prehodni	851·25
Gotovina 31. dec. 1908	2 347·93
Skupaj	599.179·89
Pasiva.	K
Deleži	276·—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	593.889·36
Predplačane obresti posojil	907 10
Rezervni zaklad z obresti	3.680·66
Čisti dobiček	426·77
Skupaj	599 179 89
Denarni promet K	530.436 85
Stanje članov začetkom l. 1908	121
Prirastlo	17
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1908	138

Bilanca
Rajfeiznovne posojilnice
v Št. Ilju pri Velenju,
 reg. zadr. z neom. zavezo
 z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva	K
Posojila	118.503·—
Inventar premični	333 86
Zaostale obresti posojil	1.042·44
Poštna hranilnica	160·50
Vrednost kolekov	79 53
Delež pri „Zadružni zvezi“ v Ljubljani	200·—
Delež pri „Zadružni zvezi“ v Celju	100·—
Ustanovni stroški	113 39
Prehodni	79 48
Naložen denar	3.760 63
Gotovina 31. decem. 1908	1.817 27
Skupaj	126.190·10
Pasiva.	K
Deleži	1.140·—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	108.320 28
Tekoči račun z zvezo	15.810·—
Predplačane obresti posojil	133 82
Rezervni zaklad	195 79
Čisti dobiček	590 21
Skupaj	126 190 10
Denarni promet K	350 567 91
Stanje članov začetkom l. 1908	51
Prirastlo	45
Odpadlo	1
Stanje koncem l. 1908	95

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Bučki,
 reg. zadr. z neom. zavezo.
 z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva	K
Posojila	112.469 17
Inventar premični	214 88
Zaostale obresti posojil	163 39
Delež pri „Zadružni zvezi“	1 000·—
Gotovina 31. decem. 1908	4 806 03
Skupaj	118.653 47
Pasiva.	K
Deleži	512·—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	86.837 13
Tekoči račun z zvezo	28.440·—
Predplačane obresti posojil	879 95
Rezervni zaklad z obresti	1.091 15
Čisti dobiček	893 24
Skupaj	118.653 47
Denarni promet K	172.202 97
Stanje članov začetkom l. 1908	203
Prirastlo	54
Odpadlo	1
Stanje koncem l. 1908	256

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Dobrunjah,
reg. zadr. z neom. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	45.400	03
Inventar premični	99	07
Zaostale obresti posojil	1.929	43
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—
Gotovina 31. decembra 1908	1.339	14
Skupaj	49.767	67
Pasiva.		K
Deleži	186	—
Hranilne vloge s kapitali-zovanimi obrestmi	33.156	52
Tekoči račun z zvezo	15.155	—
Predplačane obresti posojil	153	28
Rezervni zaklad	890	12
Čisti dobiček	226	75
Skupaj	49.767	67
Denarni promet	K 58.131	62
Stanje članov začetkom l. 1908		72
Prirastlo		24
Odpadlo		3
Stanje koncem l. 1908		93

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Dolskem,
reg. zadr. z neom. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	53.312	40
Tekoči račun z zvezo	11.540	—
Inventar premični	346	25
Zaostale obresti posojil	212	62
Vrednost tiskovin	30	50
Vrednost	1	60
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—
Gotovina 31. decembra 1908	1.056	76
Skupaj	67.500	13
Pasiva.		K
Deleži	112	—
Hran. vloge s kap. obresti	66.501	70
Predplačane obresti posojil	21	06
Rezervni zaklad z obresti	514	3
Čisti dobiček	351	14
Skupaj	67.500	13
Denarni promet	K 144.670	74
Stanje članov začetkom l. 1908		50
Prirastlo		6
Odpadlo		—
Stanje koncem l. 1908		56

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Dragi,
reg. zadr. z neom. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	111.669	41
Tekoči račun z zvezo	51.690	—
Inventar premični	576	81
Zaostale obresti posojil	1.281	38
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—
Gotovina 31. decembra 1908	10.699	62
Skupaj	176.917	22
Pasiva.		K
Deleži	188	—
Hranilne vloge s kapitali-zovanimi obrestmi	174.265	37
Rezervni zaklad	1.529	59
Čisti dobiček	934	26
Skupaj	176.917	22
Denarni promet	K 287.342	26
Stanje članov začetkom l. 1908		86
Prirastlo		13
Odpadlo		5
Stanje koncem l. 1908		94

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Domžalah,
reg. zadr. z neom. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	241.230	29
Vrednost posestva	6.090	—
Inventar premični	240	80
Inventar nepremični, njiva	1.200	—
Zaostale obresti posojil	729	67
Delež pri Kitarskem društvu	200	—
Neplačana kupnina	187	—
Neplačana kupnina, obresti	10	28
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—
Dolg na najemni	1.144	—
Dolg na najemni, obresti	62	92
Delež pri Ljudski posojiln.	4	—
Tekoči račun s strankami	32.634	84
Gotovina 31. decembra 1908	6.191	83
Skupaj	290.915	63
Pasiva.		K
Deleži	610	—
Hranilne vloge s kapitali-zovanimi obrestmi	189.239	82
Tekoči račun z zvezo	92.750	—
Predplačane obresti posojil	163	72
Rezervni zaklad	6.272	21
Čisti dobiček	1.879	88
Skupaj	290.915	63
Denarni promet	K 733.078	23
Stanje članov začetkom l. 1908		279
Prirastlo		37
Odpadlo		1
Stanje koncem l. 1908		315

Bilanca
Posojilnice v Dobrepoljah,
reg. zadr. z neom. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	1.029.740	34
Inventar premični	726	61
Zaostale obresti posojil	16.789	58
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—
Delež pri „Ljud. posojil.“	4	—
Tekeči račun s člani	9.029	23
Prehodni	207	87
Gotovina 31. decembra 1908	12.975	78
Skupaj	1.070.473	41
Pasiva.		K
Deleži	1.454	—
Hranilne vloge s kapitali-zovanimi obrestmi	982.335	61
Tekoči račun z zvezo	63.570	—
Predplačane obresti posojil	1.679	85
Posojilo dež. odbora	300	—
Rezervni zaklad	19.259	37
Čisti dobiček	1.874	58
Skupaj	1.070.473	41
Denarni promet	K 1.705.663	50
Stanje članov začetkom l. 1908		681
Prirastlo		47
Odpadlo		1
Stanje koncem l. 1908		727

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Cerknici,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	870.163	10
Inventar premični	2.241	60
Inventar nepremični	65.307	71
Zaostale obresti posojil	16.968	44
Prehodni	1.000	—
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—
Delež pri „Unionu“	2.000	—
Terjatev na najemni	75	—
Naloženo pri poštni hran	8.368	40
Gotovina 31. decembra 1908	4.323	85
Skupaj	971.448	10
Pasiva.		K
Deleži	1.236	—
Hranilne vloge s kapitali-zovanimi obrestmi	810.919	70
Tekoči račun z zvezo	146.100	—
Predplačane obresti posojil	1.706	15
Predplačana najemnina	150	—
Rezervni zaklad	11.016	24
Čisti dobiček	320	01
Skupaj	971.448	10
Denarni promet	K 1.708.916	51
Stanje članov začetkom l. 1908		566
Prirastlo		80
Odpadlo		30
Stanje koncem l. 1908		616

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Borovnici,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	404.357	98
Inventar premični	111	89
Inventar nepremični	12.851	48
Zaostale obresti posojil	2.177	66
Delež pri „Zadružni zvezi.“	1.000	—
Delež pri „Ljudski posojil.“	4	—
Gotovina 31. decem. 1908	15.989	91
Skupaj	436.492	92
Pasiva.		K
Deleži	928	—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	417.395	18
Tekoči račun z zvezo	6.020	—
Predplačane obresti posojil	959	08
Rezervni zaklad z obresti	10.685	15
Čisti dobiček	505	51
Skupaj	436.492	92
Denarni promet	K 795.183	19
Stanje članov začetkom l. 1908	311	
Prirastlo	33	
Odpadlo	6	
Stanje koncem l. 1908	338	

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Boštanju,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	34.467	99
Inventar premični	247	41
Zaostale obresti posojil	49	51
Vrednost tiskovin	100	—
Delež pri „Zadružni zvezi.“	400	—
Gotovina 31. decem. 1908	931	13
Skupaj	36.196	04
Pasiva.		K
Deleži	178	—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	22.297	04
Tekoči račun z zvezo	13.145	—
Predplačane obresti posojil	376	38
Rezervni zaklad z obresti	47	34
Čisti dobiček	152	28
Skupaj	36.196	04
Denarni promet	K 79.465	53
Stanje članov začetkom l. 1908	55	
Prirastlo	34	
Odpadlo	—	
Stanje koncem l. 1908	89	

Bilanca
Posojilnega in hraniln. društva
pri Sv. Emi,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	84.025	36
Inventar premični	89	91
Zaostale obresti posojil	1.220	76
Delež pri „Zadružni zvezi.“	1.000	—
Poštna hranilnica	99	31
Vrednost tiskovin	125	90
Gotovina 31. decem. 1908.	40	96
Skupaj	86.602	20
Pasiva.		K
Deleži	524	—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	22.950	44
Tekoči račun z zvezo	59.620	—
Predplačane obresti posojil	904	88
Rezervni zaklad z obresti	2.128	79
Čisti dobiček	474	09
Skupaj	86.602	20
Denarni promet	K 73.989	40
Stanje članov začetkom l. 1908	246	
Prirastlo	24	
Odpadlo	8	
Stanje koncem l. 1908	262	

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Blokah,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	388.007	39
Inventar premični	307	84
Inventar nepremični	4.920	16
Zaostale obresti posojil	3.469	78
Delež pri „Zadružni zvezi.“	1.000	—
Predplač. menični obresti	560	—
Delež pri „Ljudski posoj.“	4	—
Gotovina 31. decem. 1908	8.513	78
Skupaj	406.782	95
Pasiva.		K
Deleži	706	—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	329.212	46
Tekoči račun z zvezo	23.457	—
Menični dolg	42.000	—
Rezervni zaklad	8.970	81
Čisti dobiček	2.436	68
Skupaj	406.782	95
Denarni promet	K 864.763	98
Stanje članov začetkom l. 1908	354	
Prirastlo	12	
Odpadlo	13	
Stanje koncem l. 1908	353	

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Brezovici,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908.

Aktiva.		K
Posojila	28.346	78
Tekoči račun z zvezo	16.068	—
Inventar premični	505	48
Zaostale obresti posojil	197	21
Vrednost tisk. (ust. stroš.)	305	34
Delež pri „Zadružni zvezi.“	600	—
Tekoči račun s člani	16.998	12
Gotovina 31. decem. 1908	1.230	56
Skupaj	64.251	49
Pasiva.		K
Deleži	268	—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	63.419	77
Predplačane obresti posojil	239	54
Rezervni zaklad	136	82
Čisti dobiček	187	36
Skupaj	64.251	49
Denarni promet	K 250.678	82
Stanje članov začetkom l. 1908	46	
Prirastlo	21	
Odpadlo	—	
Stanje koncem l. 1908	67	

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Blagovici,
reg. zadr. z neomej. zavezo
z dnem 31. decembra 1908

Aktiva.		K
Posojila	137.076	34
Tekoči račun z zvezo	31.490	—
Inventar premični	132	72
Zaostale obresti posojil	3.548	41
Vrednost kolekov	14	—
Delež pri „Zadružni zvezi.“	1.000	—
Gotovina 31. decem. 1908	12.094	95
Skupaj	185.356	42
Pasiva.		K
Deleži	209	—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	179.874	66
Predplačane obresti posojil	189	41
Prehodni	350	79
Obresti	3.369	51
Čisti dobiček za l. 1908	1.363	05
Skupaj	185.356	42
Denarni promet	K 276.425	91
Stanje članov začetkom l. 1908	202	
Prirastlo	7	
Odpadlo	—	
Stanje koncem l. 1908	209	

PREGLED

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov
za mesec avgust 1909.

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Altlag															
Artiče	4400	22	4391	09	8791	31	2494	30	855	—	2910	—	120	—	195
Ambrus	2068	96	2308	19	4377	15	550	—	1200	—	600	—	—	—	30
Banj	10502	98	10225	34	20729	32	3964	21	—	—	19827	49	2439	17	84
Bajagič	1795	24	2722	—	4517	24	500	—	116	—	1000	—	1081	80	229
Baška	12749	87	9588	30	22338	17	8041	84	8894	56	300	—	—	—	201
Blagovica	4803	65	5444	17	10247	82	4558	—	1841	93	600	—	200	—	223
Bled	16948	25	22117	70	39065	32	10576	—	5044	56	4930	—	5110	—	222
Bloke	16983	02	23256	73	40239	75	4331	—	6562	84	6400	—	1600	—	353
Boh. Bistrica	18237	36	14777	76	33015	02	8754	90	10422	08	4200	—	6445	—	147
Boljun	3528	62	5923	93	9452	55	2200	—	428	27	1655	56	1122	80	122
Borovnica	35103	22	33477	56	68580	78	19373	60	8486	17	5650	—	6490	—	345
Boštanj	1700	48	1495	02	3195	50	646	36	313	—	1170	—	220	—	105
Bučka	2601	65	7418	46	10020	11	1651	63	1654	97	2400	—	740	—	276
Besnica p. Kranju	457	39	441	09	898	48	160	—	428	27	—	—	59	46	53
Bobovišče - Brač	3441	56	3275	01	6716	57	261	—	889	41	216	—	40	—	52
Bogomolji	2320	—	2200	—	4520	—	1122	50	1173	90	2000	—	200	—	45
Beram	2018	35	3420	—	5438	35	60	—	2920	—	—	—	755	—	—
Boljunec	2044	76	2338	71	4383	47	566	23	1160	—	740	—	661	—	356
Buzet															
Barban															
Belapeč															
Cerklje															
Celje															
Col															
Cres															
Cerklje pri Krš.	5752	31	7668	82	13421	13	2540	—	4460	60	3310	—	346	—	224
Cirknica	37094	42	33006	18	70100	60	15763	87	11389	43	17772	60	5920	—	638
Cirkovce	82297	22	81843	78	164141	—	50201	90	35448	72	22090	—	5226	—	124
Češnjica	11589	07	10510	60	12099	67	6040	—	5510	35	4840	—	1610	—	209
Črna gora	6687	92	8147	55	14835	47	6039	—	480	—	2660	—	102	61	124
Črni vrh	7566	67	6676	32	14242	90	3042	45	4701	15	1646	—	3785	—	229
Čatež															
Čitluk															
Črmošnjice															
Dračevica															
D. M. v Polju	6968	31	5940	53	12908	84	1574	—	4062	59	1800	—	1317	60	123
Dicmo-Donje	22781	96	22773	96	45555	92	7300	—	3612	—	5490	—	4552	—	234
Dob	2857	01	3064	31	5921	32	1702	—	664	31	1800	—	—	—	57
Dobje	2592	38	1005	60	3597	98	2158	—	—	—	—	—	—	—	55
Dobrepolje	35039	57	36108	46	71148	03	4887	50	12303	64	18798	55	15619	13	43
Dobrinj	40402	26	38621	84	79024	80	6643	20	18996	—	4020	—	5286	—	428
Dobrova	2761	97	2559	19	5321	16	2519	—	232	25	—	—	—	—	30
Dobrna	9624	80	12724	42	12349	22	7720	—	2537	—	795	—	75	—	142
Dol	9019	60	7666	67	16986	27	3882	—	130	80	2150	—	2640	—	65
Dolsko	4317	99	3793	18	8111	17	1061	—	2706	10	860	—	525	—	65
Domžale	6980	88	13029	02	20009	90	4001	70	3159	84	9220	—	560	—	320
Draga	15677	52	14669	01	30346	53	3471	65	4696	03	9600	—	650	—	111
Dobova	8060	27	5985	56	14045	83	2464	—	4100	—	1780	—	610	—	146

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Dračevica	62007	99	61523	35	123531	34	20959	81	15566	75	14746	—	19498	28	58
Drniš	22872	86	19419	98	42292	84	2380	02	2377	30	8281	—	9150	30	612
Dubrovnik	227560	91	127967	01	255527	92	21036	40	42737	73	50127	—	54061	63	272
Dragatuš	1080	29	810	—	1890	29	1056	—	310	—	500	—	—	—	30
Fara	8853	45	7939	35	16792	80	6175	10	3643	76	1200	—	1364	10	146
Frankolovo	17186	35	14086	66	31273	01	6358	65	2478	80	8580	—	1980	83	232
Gore nad Idrijo	2344	88	2744	—	5088	88	594	—	1628	27	1100	—	240	—	77
Gorje	13217	24	15519	60	28736	84	5885	50	9521	08	5911	80	3450	—	345
Gor. Logatec	4753	—	5064	63	9817	63	3115	39	4256	93	700	—	100	—	70
Gozd	4856	81	4213	83	9070	64	4461	16	2430	29	200	—	340	—	70
Gradac k. Drniša	2840	84	32358	54	35199	38	—	—	—	—	23957	24	328	60	360
Gradac kod Ma-karske	1606	18	1593	—	3199	18	1500	—	22	—	1570	—	15	—	74
Gornjigrad	15330	60	15090	05	30420	65	14247	02	6263	91	300	—	1000	—	70
Gdinj	424	40	511	25	935	75	—	—	50	—	200	—	—	—	54
Gradac h. p. b. Gorica	3881	94	3075	84	6957	78	3352	—	1917	62	150	—	—	—	41
Hinje	9932	72	9636	58	19569	30	5680	85	5796	65	3819	06	1587	50	374
Horjul	2686	06	12589	11	14275	17	794	—	5622	88	5900	—	1060	—	384
Hrenovice	38944	16	34435	63	73379	79	11233	50	6430	39	27987	80	3151	26	222
Ig	34828	09	39968	19	74796	28	16833	—	15558	12	8603	—	1000	—	+4
Igrane	48400	74	48176	34	96577	08	1720	—	1796	25	4015	46	8146	23	213
Imotski	47547	56	47266	06	94813	62	546	06	1200	—	—	—	50	—	125
Izlake	40223	68	36155	29	76378	97	29089	—	7288	08	3500	—	3600	—	223
Jarenina	2535	78	2271	47	4807	25	1715	—	786	56	1475	—	690	52	197
Jesenice	24385	99	21162	95	45548	94	17424	84	5781	48	650	—	3800	—	195
Knežak															
Krivodol															
Kotor															
Koljane															
Koprivnik															
Kozice															
Kanfanar															
Križevci															
Kaštel-Buje	1108	71	1118	37	2227	08	372	84	482	21	—	—	—	—	85
Kaštel. Stari	16	80	1950	—	1966	—	—	—	—	—	1950	—	—	—	80
Korte	7026	85	7067	64	14094	49	1815	75	131	94	6880	—	270	—	71
Kamnik	66224	33	64502	63	130726	96	34300	75	15999	96	29990	—	5075	74	645
Kandija	95861	04	80284	37	176145	41	62012	84	28611	01	25352	—	17959	04	2065
Karojba	546	96	299	—	845	96	500	—	60	—	100	—	—	—	131
Kaštelir	46412	99	44425	25	90837	24	19476	—	8282	25	19355	—	10525	—	230
Kočevo	1463	74	2928	79	4392	53	1360	—	212	99	2000	—	25	—	33
Komenda	14554	98	11000	45	24555	43	7050	75	5730	54	4760	—	2160	37	159
Koprivnica	3414	31	2433	90	5848	21	1190	—	1433	90	—	—	350	—	66
Kranj	89421	79	89194	64	178616	43	61883	96	11750	66	9414	46	20361	28	141
Kranjska gora	13704	11	15421	52	29125	63	11566	—	6665	02	700	—	1409	—	338
Krka	5907	79	2979	09	8886	88	1646	—	2104	98	840	—	360	—	154
Kropa	10540	14	10610	23	21151	07	2298	—	6959	70	100	—	—	—	36
Kršan	3401	48	3488	89	6890	37	650	—	—	—	1233	83	1555	44	180
Kruševo	15361	03	13059	55	28420	55	1199	—	—	—	1675	—	116	—	223
Konjice	22713	04	22404	10	45117	14	8224	62	1562	44	13300	—	2428	—	116
Kaštel-Gomilica	3774	30	4802	10	8576	40	608	—	1020	—	3782	10	2166	30	72
Lanišče (Istra)	15676	80	15991	67	31668	47	10670	—	137	98	8900	—	200	—	34
Laško	7007	37	8473	66	15481	03	6121	60	3880	78	3520	—	399	50	242
Leskovec	9757	87	6167	83	16525	70	5872	—	3808	38	1414	—	972	—	—

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Leskovicca . . .	2656	85	3481	01	6107	86	1463	43	1569	—	1893	31	1163	96	88
Lindar	1102	55	1347	98	2450	53	120	—	—	—	903	89	363	64	127
Ljubljana, lj. pos. Ljubljana, obrt. kreditna zadr. .	3480484	68	3447071	54	6927556	22	407707	46	350867	34	243797	42	87358	50	—
Ljubljana, vzaj. podp. društvo .	333149	37	334756	74	667906	11	26640	44	81178	72	35153	66	4230	58	—
Ljubno	16981	21	13672	38	30653	59	10317	—	4751	90	2800	—	6400	—	163
Lukovica	6536	94	7063	81	13600	75	2535	—	2077	—	4940	—	200	—	—
Laporje	11524	35	12691	08	24215	43	6187	61	7165	40	4000	—	—	—	36
Loka	9293	94	8805	11	18199	05	7037	43	1082	63	4700	—	184	41	54
Leše															
Loški potok . . .	18074	97	16430	53	34505	50	12240	—	6601	47	9320	—	1300	—	196
Lovreč															
Makole	36079	17	21749	78	57828	95	15930	—	6388	16	1200	—	2398	22	—
Maribor: Sp. Lj. Pos.															
Maribor: H. p. kat. meš.															
Mokronog															
Mali Prolog															
Marenberg															
Mirna															
Makarska	1025	—	1048	70	2073	70	722	—	1031	50	—	—	270	—	81
Mali Lošinj	81697	37	74700	26	156397	63	38242	20	41323	93	23726	—	15575	35	—
Medulin	16487	74	17470	19	33957	93	3367	25	2498	19	12669	53	11803	95	398
Mengeš	14871	49	18932	84	33804	33	7838	—	16784	85	1970	—	130	—	467
Mirlovič-Zagora .	2119	80	1414	—	3533	80	—	—	—	—	1040	—	1805	—	474
Moravče	8166	58	7280	26	15446	84	4413	—	4215	02	2080	—	346	—	166
Mošnje	6686	79	4539	28	11226	07	1341	—	1004	—	—	—	1620	—	131
Mozirje	2822	58	1565	92	4388	50	1170	—	470	—	1080	—	1300	—	108
Mirna peč	2076	30	1751	70	3828	—	424	—	151	—	1600	—	600	—	54
Naklo	3316	33	4011	58	7327	91	150	—	2760	—	1120	—	—	—	85
Nova cerkev	1552	—	1500	—	29302	47	1552	—	—	—	1500	—	—	—	32
Nerezine	24406	30	26910	—	51316	30	52837	56	40521	63	22088	24	11277	03	—
Novalja															
Otrič - Struge . . .															
Otok (Han)															
Orehova vas															
Omišalj	60818	20	54877	29	115695	49	50550	48	13880	02	1610	78	1123	03	177
Otok kod Sinja . . .	218	—	180	—	398	34	—	—	—	—	180	—	—	—	117
Podčetrtek	815	35	460	—	1275	35	313	—	360	—	100	—	128	—	51
Polzela	3547	10	3483	35	7030	45	2348	—	1530	—	420	—	10	—	63
Pag	1832	40	719	—	2551	40	—	—	320	—	250	—	1801	95	224
Piscece	2258	96	2020	64	4279	60	851	—	—	—	1900	—	—	—	89
Pločice-Konavlje .	60205	44	56718	91	116924	35	105437	08	7607	03	118642	55	16153	55	109
Podbabje	3014	—	2635	03	5649	03	3014	—	460	03	780	—	—	—	430
Polhov gradec . . .	8237	03	6645	46	14882	49	3097	—	3336	70	3130	—	105	76	166
Poljane	36442	50	34981	40	71423	90	19452	12	13634	50	2350	—	9290	—	443
Pomjan	5535	33	4722	35	10257	68	3945	—	1540	—	900	—	726	66	284
Ponikva	5870	61	5287	69	11158	30	5770	—	747	51	540	—	20	—	69
Sp. Polskava	3505	97	2189	01	5694	98	2586	—	1288	—	900	—	20	—	78
Postojna	1723	83	1686	39	3410	22	1376	68	4	50	970	—	—	—	99
Petrovče	2549	58	2861	05	5410	63	1890	—	510	—	1350	—	550	—	22
Preska	2295	95	5950	43	8246	98	1959	12	827	91	1300	—	17	—	164

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Sv. Peter pri Novem mestu . .	9566	40	8727	07	18293	47	2584	74	1841	69	6850	—	40	—	101
Sv. Petar u Šumi	2717	51	2120	—	4837	51	2300	—	1700	—	420	—	279	—	80
Sv. Peter v S. d.	7890	15	9750	72	17640	87	7680	—	1667	30	1000	—	100	—	62
Sl. Gradec															
Studenci, Štaj.															
Sv. Lenart . . .															
Sv. Lovrenc na Drav. polju . .	2653	73	2702	02	5355	79	2565	—	400	—	240	—	8	—	65
Spod. Polskava .	3505	97	2189	01	5694	98	2586	—	1288	—	900	—	20	—	78
Starilog . . .															
Staracerkev . . .															
Spodnjaloka . .															
Sorica															
Stari trg pri Ložu															
Studenci, Dalm.															
Sv. Vincenat . .															
Sv. Mihael poleg Šoštanja															
Sv. Nedelja . . .															
Sv. Trojica . . .															
Slivnica pri Celju															
Sv. Križ pri Litiji															
Št. Ilj. pri Velenju	5814	20	7133	73	12947	93	5700	61	2893	68	—	—	—	—	107
Št. Jurij ob j. žel.	129198	16	126438	11	255636	27	10365	50	40310	18	16284	94	1350	—	344
Šebrelje	4647	85	3070	30	7728	15	2280	—	1382	38	997	26	568	19	127
Št. Ilj p. Turj. . .	13330	44	12937	81	26268	25	11399	60	4464	88	235	—	1359	—	234
Št. Janž (Dolenj.)	3091	31	2824	20	5915	51	1530	—	1253	77	1520	—	642	—	—
Št. Janž na Dr. p.	4758	17	2899	74	7657	91	4300	—	255	26	2640	—	200	—	88
Št. Jernej	27597	10	23167	08	50764	18	13632	29	8940	—	10070	—	—	—	4
Št. Lambert . . .	1808	19	1762	21	3570	40	1600	49	952	58	—	—	—	—	30
Št. Peter n. K. . .	21307	45	21614	98	42922	43	9943	63	7611	51	9348	76	3691	97	531
Št. Vid pri Zatič.	16889	94	15901	86	32791	80	13160	—	7999	99	4280	—	800	—	447
Št. Vid p. Grobel.	342	06	509	56	851	62	303	—	170	—	320	—	—	—	43
Škofja Loka . . .	19103	69	16827	88	35931	57	8934	50	12237	55	1500	—	200	—	99
Šmartno p. Kran.	45533	92	44581	10	90115	02	5953	09	3564	74	20936	17	16432	01	150
Šmartno p. Litiji	13476	18	13299	86	26776	04	9598	78	3982	14	1280	—	2716	—	282
Št. Vid p. Vipavi	3861	61	4246	80	8108	41	2440	—	300	—	3430	—	250	—	87
Šmarjeta	2458	04	3141	45	5599	49	2360	74	350	—	790	—	—	—	107
Škale	5564	—	7105	—	12669	—	5281	—	—	—	2220	—	—	—	8
Št. Jurij p. Kum															
Št. Jurij p. Kr. .															
Šmartno p. Šm. goro	3488	20	3776	91	7265	11	1743	22	1574	73	1509	—	—	—	52
Šturije	15943	08	24007	36	39950	44	3730	82	5434	10	18325	19	5984	08	356
Šmartin na Paki	2310	10	1347	44	3657	54	2120	—	1332	59	60	—	20	—	443
Št. Rupert															
Šibenik															
Škocijan															
Štokovci															
Št. Vid n. Ljub.															
Toplice															
Tinjan	1894	76	276	80	2171	56	892	—	244	70	—	—	817	—	247
Tomaj	6332	65	6629	64	12962	29	5189	21	2416	14	1900	—	460	—	587
Tomišelj	9517	47	8777	97	18295	44	1583	—	6017	97	2110	—	1240	—	327
Trebelno	5056	04	5598	60	10654	64	898	37	3095	81	1640	—	1777	76	289

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Trilj	17316	71	17263	10	34579	81	4260	—	6168	70	10968	25	4550	—	792
Tržišče	11481	22	10852	67	21313	89	1650	—	3712	09	7100	—	560	—	230
Tučepi	4150	73	3530	50	7681	23	—	—	700	—	1120	—	138	42	142
Tunice	4560	86	2761	10	7321	96	1851	—	100	—	600	—	600	—	48
Trata	3711	70	3800	38	7512	08	3641	30	500	—	—	—	—	—	16
Trebnje	10236	20	11844	56	22080	76	1028	—	1213	10	9950	—	638	27	169
Trnovo															
Trebče															
Trebelno															
Trzič															
Vače	1405	76	4677	68	6083	44	1619	18	1527	—	—	—	1800	—	+2
Vel. Lošinj															
Višnja gora	41110	84	34109	12	75219	96	9708	30	6550	78	20461	40	7172	55	635
Vabriga															
Vinjani															
Višnjan															
Vrlika															
Vrvari															
Velika nedelja	2179	59	1882	52	46328	08	1190	—	510	—	1370	—	228	—	51
Velke Lašče	36976	69	39759	98	76736	67	15799	24	9459	64	5500	—	1716	—	362
Videm	2727	56	1974	63	4702	19	2330	—	1490	66	450	—	140	—	197
Vipava	55509	19	56970	37	112479	56	20324	06	14888	84	20190	—	14442	06	1265
Vodice	7542	—	8708	84	16250	84	3564	36	5106	83	2541	—	1087	05	151
Vodice (Dalm.)	7620	02	7655	21	15275	23	3119	20	1151	09	2944	30	1675	05	+2
Vojsko	2206	22	2158	08	4364	30	1450	26	1278	80	—	—	243	60	48
Vrbnik	8894	47	9175	24	18069	71	6478	85	3205	83	2760	—	370	—	3725
Vrhnika	55261	42	48110	89	103372	31	16312	—	16219	37	15340	—	12587	94	—
Vurberg	2811	92	2859	52	5671	44	1958	—	43	—	—	—	300	—	63
Velikovec	60959	62	53901	84	114861	46	6715	37	20398	—	30188	—	13126	17	623
Vič	8438	06	7979	95	16418	01	7060	07	268	82	1213	—	33	—	40
Zaostrog	15847	98	16775	52	32623	50	6400	—	10327	—	4525	20	933	86	268
Zg. Tuhinj	13840	68	15610	09	29450	77	3624	—	9201	62	1900	—	1748	39	201
Zibika	10938	46	10603	65	21542	11	10870	—	18	—	100	—	18	—	87
Zreče	4980	62	4630	32	9610	94	3479	12	1530	30	—	—	200	—	31
Zagorje ob Savi															
Zg. Besnica															
Zagradec															
Zatičina	10270	20	10583	15	20753	35	5407	—	3426	18	100	—	2800	—	76
Zrenj															
Žiće	8349	92	8167	05	16516	97	6384	14	763	—	200	—	1840	—	74
Žiri	14726	68	13333	09	28059	77	10972	—	3844	73	4420	—	3195	—	296
Žužemberk	23038	56	26118	43	49156	99	6698	—	6751	81	11860	—	5328	79	669
Živogošče	1122	40	—	—	1122	40	600	—	—	—	300	—	—	—	47
Župa-Raščane															
Žminj															